

За Джорджа

Пилип-Полян Юрик

Блідий, мов мармурова стіна метрополітену, Володька пильно вдивлявся у два стволи рушниць, що хижими очима витріщилися йому в обличчя. Дзвінким коромислом повисла райдуга на плечах далекого лісу, а промені сонця, що поспішало за річку, перебирали її кольори, наче струни бандури. Але все це довкілля було непомітне Володьчиним красивим карим очам, ніби й не існувало на білім світі.

Він і не намагався втекти – нікуди, та й не встиг би... як уві сні бачив дружину, котра гадюкою повзала біля ніг Юхима, плачучи благала не вбивати чоловіка. Життя з самого раннього дитинства постало перед його очима. Із небуття кінострічкою пропливало й те, що давно забулося.

Ось він, семирічний, приніс першу невелику в'язку соломи з колгоспної скирти. Мама не нахвалиться – помічник росте, дасть Бог, батька, померлого від раку після Чорнобиля, замінить. Виписати дрова мама не змогла – грошей колгосп платить так, що не розженешся. Доводиться й малому носити все, що згодиться вдома. Його однолітки міркують, як у сніжки погратись, а він – чим хату натопити та як корм корові й підстилку свиням принести. Не вкрадеш – із голоду помреш.

Перепадало йому від колгоспного охоронця Демида Тяхтія. То з качанами перестріне хлопця, то з насінням соняшнику, вибиваного після комбайна. Згадав – і аж запекли колишні шрами від нагая... Зате вижили з матір'ю. Далі – більше. Почав працювати в будівельній бригаді – то дошку притарабанить, то цеглин десяток, а як роблять ремонт на птахофермі, то й кілька півнів із курника. Працювала приказка: все навкруг – мколгоспне, все навколо – моє. Одружився. Мати з невісткою не вжилася. Купив малесеньку хатинку – перебрався туди з Томою й дітьми...

— Вий-не-вий, а йому – гаплик! – несамовито гарчав Юхим. – Хіба я не тямлю, що всі мої біди почалися відтоді, коли цей виродок поселився по сусідству? То курки не стане, то півня. А тепер і на гусятину потягло! Мало колгоспного, то й моє до рук прибирає! У мене краде, у ветерана, інваліда війни!

— Не брав він вашого гусака, — заливалася плачем Тома. — Що ви робите? То ж свого, нашого він зарубав сьогодні!

— Бреши більше! Ніби я свого не знаю! Улюбленця, Джорджа загриб мерзотник! А як же гусак мене любив! Мов дитина, ходив за мною. Молися, гад, перед смертю! Я не помилую – терпець урвався!

— Дядечку, не треба! Заплатимо вам за гусака! Свого віддамо, тільки не вбивайте! — Тома обхопила його ноги.

— Ага! Значить-таки мого Джорджа вирішили з'їсти. Подавитесь, іроди!..

Будували хату довго. Це голова колгоспу швидкий – за літо палац вимахав. Грушенки ж – прості люди. А бідному женитися, то й день малий. І того немає, й іншого ще спробуй дістати. Знову ж таки, доводилося красти. Одного разу – тільки дошки

привіз, а тут і заступник голови – Демид Тяхтій (у начальство вибився) "бобиком" підкотив. Довелося все назад везти. Гірко було на душі. Особливо ж, коли побачив зловтішну пику сусіда – дядька Юхима. Той ледве за ворота не падав – аж перехилявся з цікавості.

...Про військові справи Юхима Захаровича ходили різні чутки й легенди. Буцімто він на початку війни заховав партквиток, а відкопав його вже потім, коли німці відступили. Що втівав аж у Ташкент, а повернувся із наступаючою Червоною армією. Але найчастіше люди оповідали, що в одному з боїв Юхим навмисно виставив із окопу ліву руку – "проголосував", а німецький снайпер не промахнувся. Таким чином, боець став інвалідом війни.

Після демобілізації за інвалідністю Юхим Захарович закінчив інститут, працював інженером на заводі, збудував хату в селі. Виступав скрізь, де тільки міг, і завжди красиво розповідав про свої бойові подвиги. Причому, казав таке, що в слухачів мимоволі виникало питання: як же йому не присвоїли звання Героя?

На закінчення виступу не забував ветеран прославити рідну партію, ЦК та генерального секретаря, які, як він казав, надихали воїнів на перемогу...

— Простіть, він не хотів! – ридала Тома.

— Як не хотів? Набридло!

— Не сиротіть дітей! Ви права не маєте!

— А він мав право обдирати мене, інваліда війни? Грабіжник!

Тут уже не стерпів Володимир:

— Який я грабіжник, дурню ти старий?

— То я ще й дурень? Авжеж! Що не пришив тебе, паскудино, раніше! Я, мабуть, воював за те, щоб ти мене обкрадав?

— Хто воював, а хто й голосував! Справжні воїни не вернулися з війни, або від ран удома давно повмирали. А твого паршивого гусака...

У цю мить Юхимом тіпнуло – з обох стволів ударило полум'я. Володька, схопившись за груди, впав горілиць. Із-під пальців струмком потекла кров.

— ...не брав, — закінчив він останнє в житті речення.

Повільні промені сонця, що сідало за річкою, ніби вмочені у кров, яка текла з грудей Володьки, виглядали з-за хати, аби зазирнути покійникові в очі. Юхим відштовхнув від ніг знепритомнілу Тому, почепив на плече рушницю, дула якої ще диміли, й, по-гусячому, перевалюючись із ноги на ногу, поплентався до своєї хати. Він змахнув із облісілого лоба добірні краплі поту, поволі відчинив хвіртку, зайшов у двір. Від несподіванки ветеран роззявив рота: з квітучих соняшників сусіда Петра йому назустріч, немов передражнюючи господаря, перевальцем дибав його улюбленець – гусак Джордж.